

Eiropas nozaru sociālais dialogs: fakti un skaitļi

Ievads

Eiropas sociālais dialogs ir process, kuru veido diskusijas, apspriedes, sarunas un kopīga rīcība, kurā piedalās organizācijas, kuras pārstāv abas nozares puses, proti, darba devējus un darba ņēmējus.

Eiropas nozaru sociālais dialogs veido būtisku un svarīgu ES institucionālās struktūras daļu. Tā oficiālais sākums meklējams 1998. gadā, kad Eiropas Komisija izveidoja pirmās nozaru dialoga komitejas, lai dažādās nozarēs Eiropas līmenī sekmētu sociālo partneru dialogu (Komisijas Lēmums 98/500/EK). Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejās pulcējas 28 ES dalībvalstu sociālie partneri, proti, arodbiedrību un darba devēju organizāciju pārstāvji, lai piedalītos dialogā konkrētu nozaru vārdā. Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejas var būtiskā mērā ietekmēt, veidot un īstenot ES tiesību aktus nodarbinātības jomā. Gan arodbiedrības, gan darba devēju organizācijas pozitīvi vērtē šo komiteju sniegto ieguldījumu.

Atsevišķas Eiropas līmeņa arodbiedrību organizācijas un Eiropas darba devēju organizācijas katrā nozarē tiek uzskatītas par attiecīgās nozares darba ņēmēju un uzņēmumu pārstāvēm. Šie ES sociālie partneri arī var tikties Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejās, lai apspriestu jautājumus, sniegtu kopīgus atzinumus vai panāktu vienošanās.

Darbojas 43 Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejas, un saskaņā ar aplēsēm tās kopā pārstāv vairāk nekā 80 % no ES darbaspēka.

Galvenais vēstījums

- **Nozaru daudzveidība** Sociālo partneru pārstāvētais darbaspēka īpatsvars, nozares uzņēmumu veidi un lielums, kā arī tehnoloģisko inovāciju un nozaru rīcībpolitiku ietekme katrā nozarē atšķiras. Nozares laika gaitā var arī mainīties. Salīdzinot nozares un novērtējot nozares sociālo partneru pārstāvību, ņem vērā visus iepriekšminētos aspektus.
- **Sociālo partneru organizācijas** Lielākajā daļā dalībvalstu sociālo partneru loks katrā nozarē ļoti atšķiras. Valsts līmenī nozaru arodbiedrību ir vidēji vairāk nekā darba devēju organizāciju, turpretī ES līmenī ir vērojama pretēja tendence. Tomēr šie vidējie rādītāji neatspoguļo dalībvalstu un nozaru daudzveidību.
- **Pārstāvība** Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejās pārstāvēto nozaru arodbiedrību īpatsvars ir vidēji lielāks nekā nozaru darba devēju organizāciju īpatsvars. Lai gan katrai arodbiedrībai un darba devēju organizācijai šajā aprēķinā ir piešķirts vienāds svērums, jānorāda, ka pastāv būtiskas atšķirības attiecībā uz dalības jomu, organizatorisko blīvumu, līdzdalību darba koplīguma slēgšanas sarunās, kā arī pārstāvības statusu.

Eurofound analīze parāda, ka, lai aplūkotu pārstāvības kontekstu, realitātei atbilstošu aprēķinu iespējams iegūt, ņemot vērā to dalībvalstu skaitu, kurās ir dalīborganizācija, kas ir saistīta ar Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejā iesaistītiem sociālajiem partneriem, kā arī šādu ES līmenī pārstāvētu organizāciju relatīvo pārstāvību katrā valstī.

Eiropas nozaru sociālo partneru pārstāvība

“Pārstāvība” ir kritērijs, ko Eiropas Komisija izmanto, lai noteiktu “darba devējus un darba ņēmējus”, ar kuriem tai jāapspriežas un kuri var ierosināt sociālo dialogu, kā arī noslēgt un īstenot līgumus (Līguma par Eiropas Savienības darbību 154. un 155. pants). – Eurofound sociālo partneru attiecību vārdnīca

Lai organizāciju atzītu par partneri Eiropas sociālajā dialogā, tai jābūt izveidotai ES līmenī, saistītai ar konkrētām nozarēm vai kategorijām, kā arī jāspēj piedalīties apspriedēs un pārrunās par līgumiem. Kritērijiem atbilstoši sociālie partneri var kopā pieprasīt Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejas izveidi, un pēc šādas komitejas izveides tiem ir tiesības saņemt atbalstu no Komisijas. Sociālo partneru pārstāvības izvērtēšanas kritēriji tika noteikti Komisijas 1998. gada lēmumā par sociālo partneru dialoga veicināšanu Eiropas līmenī (Lēmums 98/500/EK).

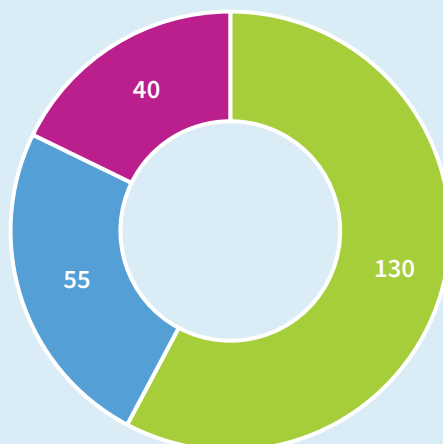
Komisija 2006. gadā uzdeva Eurofound veikt regulārus pētījumus, lai analizētu ES līmeņa nozaru organizāciju pārstāvību un īpatnības. Eurofound ir veicis un publicējis pārstāvības pētījumus par visām nozarēm, izņemot vienu, proti, profesionālo futbolu¹. Šie pētījumi ir paredzēti, lai sniegtu informāciju, kas vajadzīga Eiropas nozaru sociālā dialoga komiteju izveidei un darbībai. Ņemot vērā laika gaitā nozarēs notiekošās pārmaiņas, Eurofound reizi septiņos vai astoņos gados katru no šiem pētījumiem atjaunina. Eurofound pārstāvības pētījumu atzinumi un to horizontāla salīdzinoša analīze sniedz vērtīgus ieskatus turpmākai ES politikas veidošanai attiecībā uz Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejām nākamajos gados (Eurofound, 2016).

Eiropas Komisijas dienestu 2010. gada darba dokumentā par Eiropas nozaru sociālā dialoga darbību un potenciālu (SEC(2010) 964, galīgā redakcija) tika iekļauti vairāki precizējumi par 1998. gada Komisijas lēmumu (Eiropas Komisija).

Patlaban darbojas 43 nozaru sociālā dialoga komitejas, aptverot tādas svarīgas nozares kā transports, enerģija, lauksaimniecība, būvniecība, tirdzniecība, zvejniecība, sabiedriskie pakalpojumi, metālapstrāde, kuģubūvētavas un izglītība. Saskaņā ar aplēsi šīs komitejas kopā pārstāv 185 miljonus darba ņēmēju jeb vairāk nekā 80 % no ES darbaspēka (Eurofound, 2019). Astoņas Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejas katra pārstāv vairāk nekā 10 miljonus darba ņēmēju (kopā pārstāvot 130 miljonus darba ņēmēju jeb 58 % no ES darbaspēka) (1. attēls).

Nozarēm, kurās nodarbināta mazāka ES darbaspēka daļa, var būt būtiska nozīme ES ekonomikā, un tajās bieži vien ir ļoti specifiski darba apstākļi. Tādējādi Eiropas līmeņa nozaru sociālā dialoga analīzē nebūtu jāaplūko tikai konkrētajā nozarē nodarbinātā darbaspēka apjoms, bet

1. attēls. Darba ņēmēju pārstāvība Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejās (miljonos)

- Astoņās komitejās pārstāvēto darba ņēmēju skaits
- Pārējās 35 komitejās pārstāvēto darba ņēmēju skaits
- Komitejās nepārstāvēto darba ņēmēju skaits

Avots: paša autora aprēķini, kuru pamatā ir Eurofound korespondentu tīkla dati.

būtu jāņem vērā arī šā sociālā dialoga ietekme uz darba apstākļiem nozarē.

Saskaņā ar NACE (saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Savienībā) kodiem ir desmit nozares, kurās ir nodarbināti 500 000 vai vairāk darba ņēmēju un kurām vēl nav Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejas. Minētās nozares ir šādas:

- uzglabāšanas un pārvadājumu palīgdarbības (NACE 52)²,
- mājsaimniecību kā darba devēju darbība ar algotā darbā nodarbinātām personām (NACE 97),
- juridiskie un grāmatvedības pakalpojumi (NACE 69),
- sabiedrisko, politisko un citu organizāciju darbība (NACE 94),
- inženierbūvniecība (NACE 42),
- biroju administratīvās darbības un citas uzņēmumu palīgdarbības (NACE 82),
- atkritumu savākšana, apstrāde un izvietošana; materiālu pārstrāde (NACE 38),
- reklāmas un tirgus izpētes pakalpojumi (NACE 73),
- zinātniskās pētniecības darbs (NACE 72)³,
- ceļojumu biroju, tūrisma operatoru rezervēšanas pakalpojumi un ar tiem saistīti pasākumi (NACE 79).

Eiropas nozaru sociālā dialoga komiteju nav izveidojušas arī turpmāk norādītās divas nozares (katrā no tām ir nodarbināti aptuveni 450 000 darba ņēmēji):

- ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde (NACE 36),
- iznomāšana un ekspluatācijas līzings (NACE 77).

² Atsevišķi cilvēki, kuri ir nodarbināti ar šo NACE kodu apzīmētajā nozarē, var būt pārstāvēti Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejā transporta nozarē.

³ Augstākā izglītība ir iekļauta izglītībai veltītajā Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejā.

¹ Pārstāvības pētījums par šo vēl neaptverto nozari tiks veikts 2020. gadā.

Pārstāvības noteikšana

Lai konkrētā nozarē veiktu pārstāvības pētījumu, nosaka analizētās nozares mērogu, kā arī tās darbaspēka un uzņēmumu īpatnības. Pirmais solis ir apspriešanās ar attiecīgajiem pētāmās nozares dalībniekiem ES līmenī. Šo nozari parasti definē, izmantojot atbilstošos NACE kodus.

Bieži vien jomas, kurās darbojas valsts arodbiedrības un darba devēju organizācijas, precīzi neatbilst NACE noteiktajām robežām. Atšķiras arī tas, kādā mērā un veidā struktūras un vienošanās ir saistītas ar nozari. Eurofound ir noteicis četras pieejas, lai noteiktu, kā organizācija ir saistīta ar nozari.

- **Atbilstība** Organizācijas vai koplīguma darbības joma precīzi sakrīt ar NACE noteiktajām nozares robežām.
- **Daļējs aptvērums** Organizācijas vai koplīguma darbības joma aptver tikai daļu no NACE noteiktās nozares.
- **Pārklāšanās** Organizācijas vai koplīguma darbības joma aptver visu NACE noteikto nozari, kā arī vienas vai vairāku citu nozaru daļas.
- **Daļēja aptvēruma pārklāšanās** Organizācijas vai koplīguma darbības joma aptver daļu no NACE noteiktās nozares, kā arī vienas vai vairāku citu nozaru daļas (Eurofound, 2015).

Šo nosacījumu kontekstā nozares mērogs var atbilst iesaistīto organizāciju dalības jomai (šāda situācija bieži vērojama darba devēju organizāciju gadījumā), nozares mērogs var būt mazāks nekā organizācijas aptvertās nozares mērogs (ja organizācijas aptver arī citas nozares —

bieži sastopama situācija arodbiedrību gadījumā) vai nozares mērogs var būt lielāks nekā organizācijas aptvertās nozares mērogs (ja vairākas organizācijas aptver katra savu nozares daļu).

Kā redzams nākamajā sadaļā, 43 nozaru, kurām ir Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejas, pārstāvība ir ļoti atšķirīga.

Darbaspēka apjoms un sociālo partneru skaits atbilstīgi nozarei

Darbaspēks atbilstīgi nozarei

Tirdzniecības nozarē nodarbinātie veido lielāko ES darbaspēka daļu (33 miljoni darba ņēmēju). Šai nozarei seko vairākas citas nozares, kurās ir nodarbināti vismaz 10 miljoni darba ņēmēju, proti, slimnīcas un veselības aprūpe, izglītība, būvniecība, metālapstrāde un lauksaimniecība. Turpretī turpmāk uzskaitītajās nozarēs ir nodarbināti mazāk nekā 50 000 darba ņēmēju: iekšējo ūdensceļu transports, miecēšana un ādas apstrāde, cukura ražošana un profesionālais futbols (2. attēls).

Dažām nozarēm, piemēram, individuālo pakalpojumu (matu kopšana un skaistumkopšana) un iekšējo ūdensceļu transporta nozarei, ir raksturīgs ļoti liels mazu uzņēmumu skaits. Turpretī tirdzniecības, privātās apsardzes un ražošanas objektu tīrīšanas un uzkopšanas darbību nozarē ir gan mazi, gan lieli uzņēmumi. Dažās nozarēs piemēram, banku darbības un telesakaru nozarē, dominē daži ļoti lieli uzņēmumi.

2. attēls. Darbaspēka apjoms atbilstoši nozarei, ES 28

Piezīme: T apzīmē tūkstošus, M apzīmē miljonus.

Avots: paša autora aprēķini, kuru pamatā ir Eurofound korespondentu tīkla dati.

Atšķiras arī nodarbināto darba ņēmēju apjoms. Dažās nozarēs, jo īpaši tērauda rūpniecības, banku darbības un apavu ražošanas nozarē nodarbināto darba ņēmēju apjoms sarūk, turpretī citās nozarēs, piemēram, privātās apsardzes un ražošanas objektu tīrīšanas un uzkopšanas darbību nozarē, tas pieaug.

Tehnoloģiju attīstības un īstenoto rīcībpolitiku (piemēram, vienotā tirgus liberālisma) ietekmē nozares laika gaitā mainās un attīstās. Ar šīm pārmaiņām saistītās izmaiņas darbaspēkā un uzņēmumos var ietekmēt šo nozaru valsts un Eiropas sociālo partneru pārstāvību.

Sociālie partneri atbilstīgi nozarei

Arodbiedrību un darba devēju organizāciju skaits katrā nozarē un katrā dalībvalstī ir atšķirīgs. Plaši definētās nozarēs, kurās ietilpst apakšnozares, biežāk ir lielāks sociālo partneru skaits nekā šaurāk definētās un mazāka mēroga nozarēs. Piemēram, audiovizuālajā nozarē ir vairāk nekā 150 arodbiedrību un 145 darba devēju organizācijas, un dažādas profesionālās grupas un nozares daļas pārstāv atsevišķi sociālie partneri. Turpretī grafikas nozarē un individuālo pakalpojumu (matu kopšanas un skaistumkopšanas) nozarē ir maz sociālo partneru organizāciju.

Lielākajā daļā nozaru arodbiedrību skaits pārsniedz darba devēju organizāciju skaitu. Izņēmumi ir būvniecības,

autotransporta, pārtikas un dzērienu, tirdzniecības, HORECA (viesnīcu, restorānu un kafējnīcu), kā arī individuālo pakalpojumu (matu kopšanas un skaistumkopšanas) nozares, kurās darba devēju organizāciju skaits pārsniedz arodbiedrību skaitu.

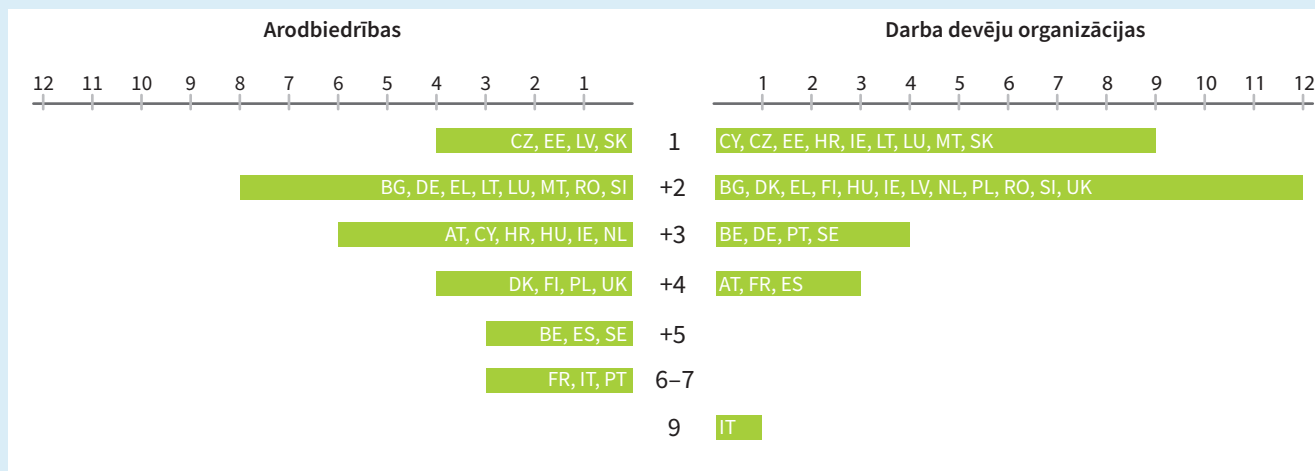
ES līmenī Eiropas darba devēju organizāciju skaits piecas reizes pārsniedz Eiropas arodbiedrību skaitu. Lielākā daļa arodbiedrību aptver vairāk nekā vienu nozari, un sešas arodbiedrības aptver trīs vai vairāk nozares. Vairums darba devēju organizāciju aptver tikai vienu nozari.

Sociālie partneri atbilstīgi dalībvalstij

Vidēji uz vienu dalībvalsti nozares līmenī darbojas trīs valsts arodbiedrības un divas darba devēju organizācijas (3. attēls).

- Dalībvalstis, kurās ir vislielākais nozaru arodbiedrību skaits: Beļģija, Francija, Itālija, Portugāle, Spānija un Zviedrija.
- Dalībvalstis, kurās ir vismazākais nozaru arodbiedrību skaits: Čehija, Igaunija, Latvija un Slovākija (vidēji ap 1,5 arodbiedrībām).
- Dalībvalstis, kurās ir vislielākais darba devēju organizāciju skaits: Austrija, Francija, Itālija un Spānija.
- Dalībvalstis, kurās ir vismazākais darba devēju organizāciju skaits: Horvātija, Kipra, Čehija, Igaunija, Īrija, Lietuva, Luksemburga, Malta un Slovākija.⁴

3. attēls. Vidējais nozares sociālo partneru skaits un plurālisma rādītājs

Piezīme: plurālisma rādītājs atspoguļo vienā pārstāvības (darba ņēmēju vai darba devēju) jomā līdzās pastāvošo organizāciju skaitu.

Avots: paša autora aprēķini, kuru pamatā ir Eurofound korespondentu tīkla dati.

⁴ Norādīto aprēķinu pamatā ir dati no 28 pārstāvības pētījumiem, kas publicēti laikā no 2012. līdz 2018. gadam.

Pārstāvība nozarēs un dalībvalstīs

Pārstāvība nozarēs

Lai sniegtu ieskatu par pārstāvību nozarēs ES līmenī, tika salīdzinātas 30 nozares⁵, aplūkojot šādus aspektus:

- ar nozari saistīto valsts arodbiedrību skaits un pārstāvība Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejās (4. attēls);
- ar nozari saistīto valsts darba devēju organizāciju skaits un pārstāvība Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejās (5. attēls).

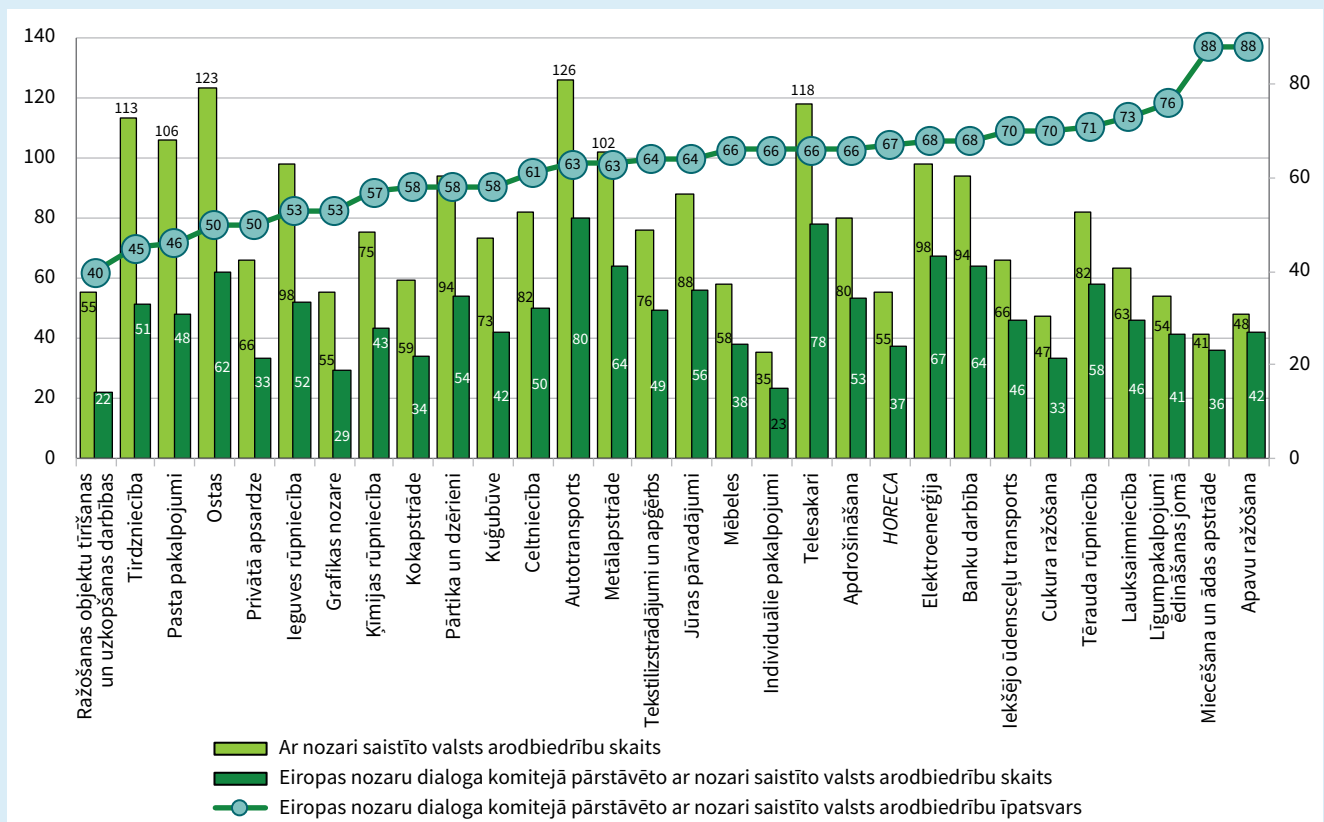
Attiecībā uz 30 analizētajām nozarēm Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejās ir pārstāvēti 65 % arodbiedrību un 45 % darba devēju organizāciju. Šie vidējie rādītāji ir jāaplūko, ņemot vērā starp dažādām nozarēm pastāvošās atšķirības.

Arodbiedrības Dažās nozarēs vairāk nekā 80 % nozares arodbiedrību pārstāv Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejā iesaistītas ES līmeņa arodbiedrības (piemēram, apavu ražošanas nozarē, kā arī miecēšanas un ādas apstrādes nozarē). Ražošanas objektu tīrīšanas un uzkopšanas darbību, tirdzniecības un pasta pakalpojumu nozarēs attiecīgajā komitejā ir pārstāvēti mazliet mazāk nekā 50 % (4. attēls).

Darba devēju organizācijas Vairāk nekā 75 % autotransporta nozarē un apdrošināšanas nozarē aktīvo darba devēju organizāciju ir pārstāvētas Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejās. Ēdināšanas jomā, individuālo pakalpojumu (matu kopšanas un skaistumkopšanas) jomā un būvniecības jomā ir pārstāvēta mazāk nekā trešdaļa darba devēju organizāciju (5. attēls).

Lai gan šo aprēķinu veikšanas nolūkā katrai valsts nozares arodbiedrībai un darba devēju organizācijai⁶ ir piešķirts vienāds tvērums, ir iespējamas atšķirības saistībā ar to dalības jomu, organizētā nozares darbaspēka īpatsvaru,

4. attēls. Valstu arodbiedrības un pārstāvība ES līmenī 30 nozarēs

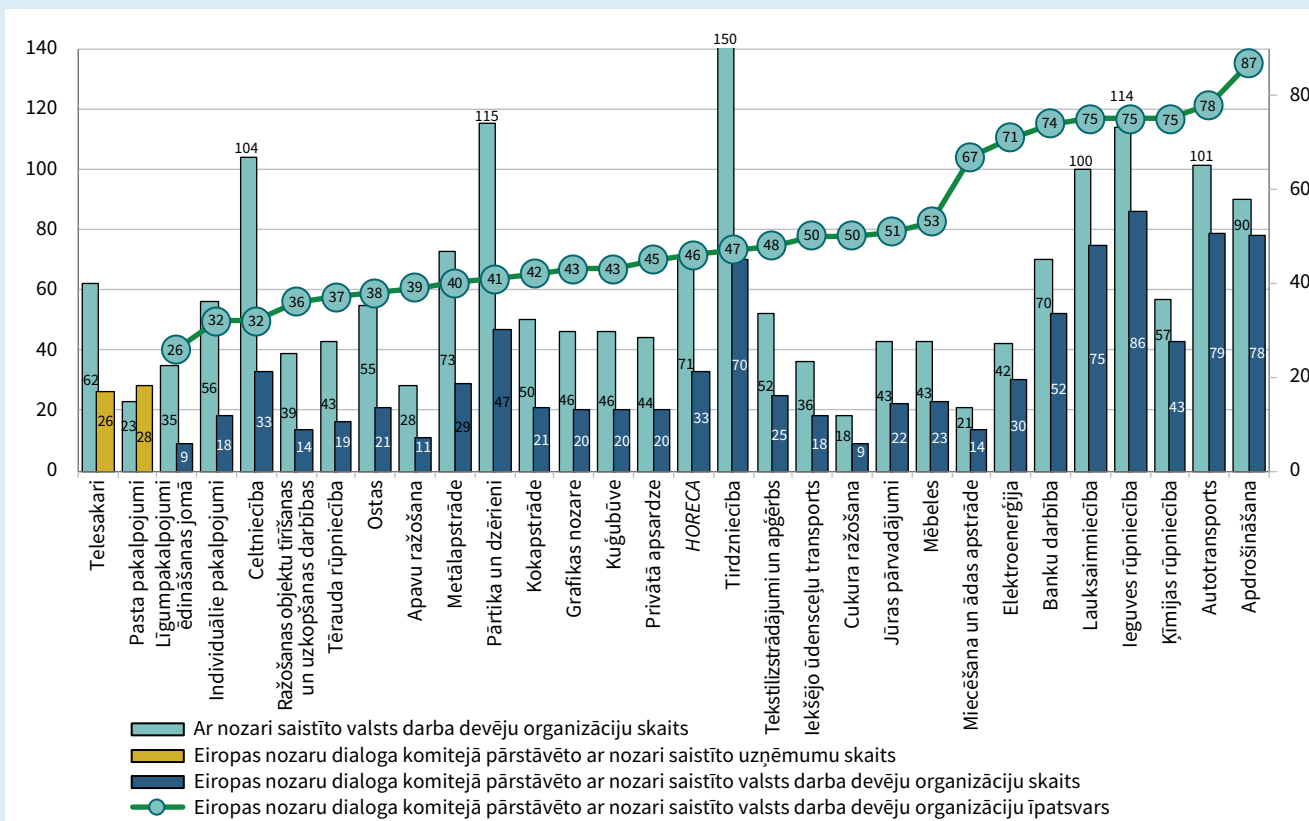
Piezīmes: par katru nozari sniegto datu pamatā ir jaunākais pārstāvības pētījums, ko par šo nozari ir veicis Eurofound; skat. <http://eurofound.link/representativenessstudies>

Avots: paša autora aprēķini, kuru pamatā ir Eurofound korespondentu tīkla dati.

⁵ Kopumā šīs analīzes vajadzībām tika atlasītas nozares, par kurām aizvadīto sešu gadu laikā ir veikti pārstāvības pētījumi. Turpmākajā analītiskajā darbā tiks iekļautas papildu nozares.

⁶ Darba devēju organizācijas ietver organizācijas, kurās piedalās nozares uzņēmumi, kuri ir iesaistīti koplīguma slēgšanas sarunās (nosakot darba nosacījumus nozarē) vai, piedaloties Eiropas darba devēju organizācijās, ir ieguvuši leģitimitāti kā sociālo partneru organizācijas.

5. attēls. Valstu darba devēju organizācijas un pārstāvība ES līmenī 30 nozarēs

Piezīmes: Par katru nozari sniegto datu pamatā ir jaunākais pārstāvības pētījums, ko par šo nozari ir veicis Eurofound; skat. <http://eurofound.link/representativenessstudies>.

Avots: paša autora aprēķini, kuru pamatā ir Eurofound korespondentu tīkla dati.

līdzdalību kopīgumu slēgšanas sarunās un sociālajā dialogā, kā arī to pārstāvības statusu valstī. Pievēršoties Eiropas sociālo partneru organizācijām, jānorāda, ka dažām no tām ir virkne saistītu struktūru lielākajā daļā dalībvalstu, turpretī uz citām attiecas likumā noteikts ierobežojums, kas paredz, ka vienu valsti drīkst pārstāvēt tikai viena dalīborganizācija.

Tā kā dažās dalībvalstīs konkrētajā nozarē saimnieciskā darbība netiek veikta, šo valstu pārstāvība ES līmenī attiecībā uz šādām nozarēm nav iespējama. Komisijas 1998. gada lēmumā ir noteikts, ka katrā Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejā jābūt pārstāvētām "vairākām" dalībvalstīm, lai gan nav noteikts minimālais valstu skaits vai īpatsvars. Nebūtu ieteicams paredzēt noteiktu minimālo valstu skaitu attiecībā uz visām nozarēm, jo valstīs, kurām ir tikai sauszemes robežas, piemēram, Austrijā, Luksemburgā un Slovākijā, saimnieciskā darbība atsevišķās nozarēs (piemēram, jūras zvejniecība vai jūras pārvadājumi) netiek veikta. Turklāt dažās dalībvalstīs noteiktās nozarēs nodarbinātā darbaspēka īpatsvars ir lielāks.

Pārstāvība dalībvalsts līmenī

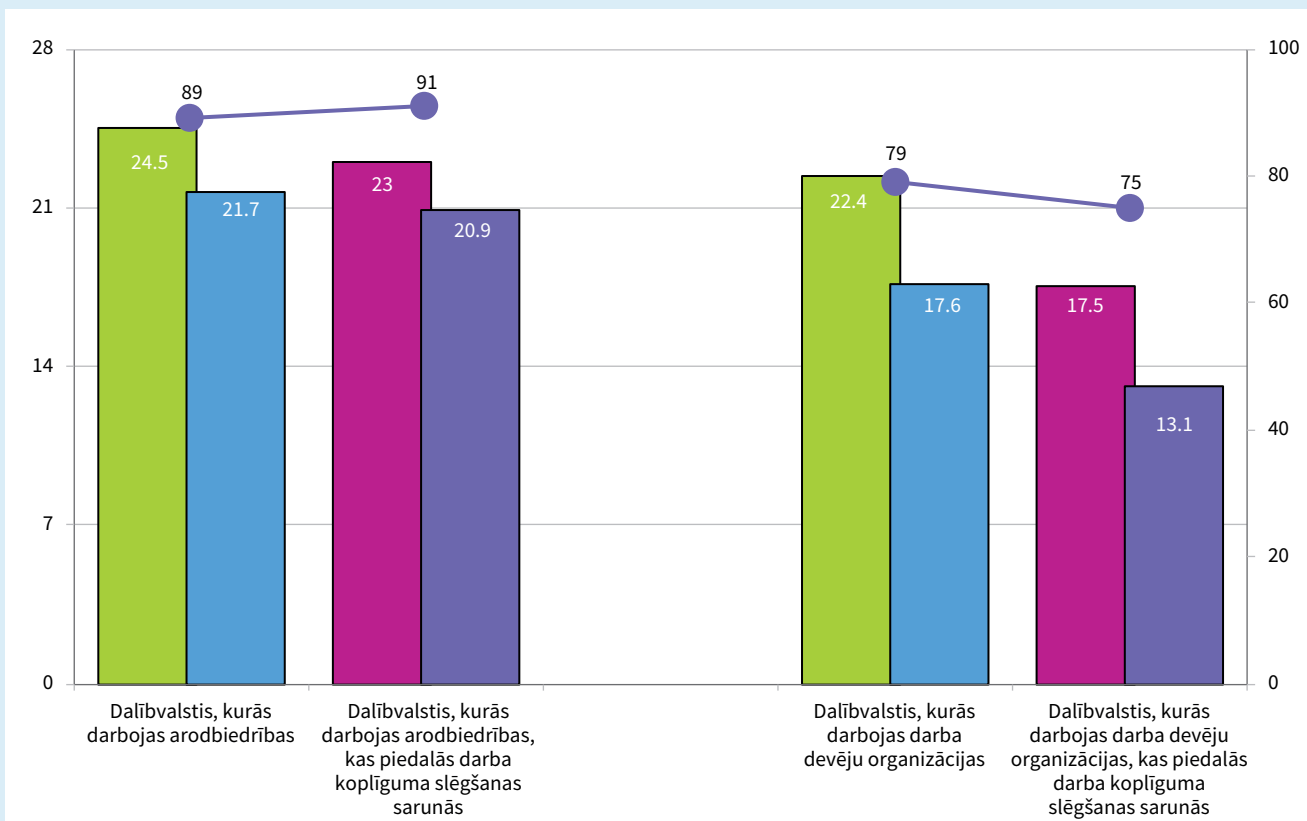
4. un 5. attēlā ir norādīts 30 dažādu nozaru arodbiedrību un darba devēju organizāciju kopējais skaits valsts līmenī, kā arī ES līmenī pārstāvēto arodbiedrību un darba devēju organizāciju īpatsvars.

Eurofound analīzē ir iekļauts arī kopējais vidējais rādītājs, lai sniegtu izpratni par kopējo pārstāvību, kā arī atsaucis punkts atsevišķu nozaru salīdzināšanai (6. attēls).

Arodbiedrības Ikvienā nozarē vidēji 24,5 dalībvalstīs darbojas arodbiedrības, un vidēji 21,7 dalībvalstu arodbiedrības ir pārstāvētas ES līmenī. Vidēji 23 dalībvalstu arodbiedrības piedalās kopīguma slēgšanas sarunās, un 20,9 dalībvalstu arodbiedrības ir pārstāvētas kopīguma slēgšanas sarunās ES līmenī. To ES dalībvalstu, kuru arodbiedrības ir pārstāvētas ES līmenī, vidējā skaita īpatsvars ir 89 % un 91 %.

Darba devēju organizācijas Ikvienā nozarē vidēji 22,4 dalībvalstīs darbojas darba devēju organizācijas, un vidēji 17,5 dalībvalstu darba devēju organizācijas ir pārstāvētas ES līmenī. Vidēji 17,5 dalībvalstu darba devēju organizācijas

6. attēls. Arodbiedrību un darba devēju organizāciju pārstāvība ES dalībvalstīs

Piezīmes: vidējo pārstāvības rādītāju pamatā ir tās pašas nozares, kas ir aplūkotas 4. un 5. attēlā. Zaļa: vidējais to dalībvalstu skaits, kurās darbojas arodbiedrības vai darba devēju organizācijas. Zila: vidējais to dalībvalstu skaits, kuru arodbiedrības vai darba devēju organizācijas ir pārstāvētas ES līmenī. Rozā: vidējais to dalībvalstu skaits, kuru arodbiedrības vai darba devēju organizācijas piedalās koplīguma slēgšanas sarunās. Purpursarkana: vidējais to dalībvalstu skaits, kuru darba devēju organizācijas piedalās koplīguma slēgšanas sarunās ES līmenī.
Avots: pašā autora aprēķini, kuru pamatā ir Eurofound korespondentu tīkla dati.

piedalās koplīguma slēgšanas sarunās, un vidēji 13,1 dalībvalstu darba devēju organizācijas ir pārstāvētas koplīguma slēgšanas sarunās ES līmenī. To ES dalībvalstu, kuru darba devēju organizācijas ir pārstāvētas ES līmenī, vidējā skaita īpatsvars ir 79 % un 75 %.

Kopumā ES dalībvalstu arodbiedrību pārstāvība Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejās attiecībā uz šīm 30 nozarēm ir lielāka nekā darba devēju organizāciju pārstāvība minētajās komitejās. Tomēr šie vidējie rādītāji neatklāj starp atsevišķām nozarēm pastāvošās atšķirības.

Atsauces

Eurofound publikācijas ir pieejamas tīmekļa vietnē: www.eurofound.europa.eu

Eurofound (2015), *Studies on the representativeness of European sectoral social partner organisations: Methodology*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, pieejama <http://eurofound.link/representativenessstudiesmethodology>.

Eurofound (2016), *The concept of representativeness at national, international and European level*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, pieejama <http://eurofound.link/ef1644>.

Eurofound (2019), *Representativeness studies*, tīmekļa vietne, pieejama <http://eurofound.link/representativenessstudies>.

Eiropas Komisija (nedatēts), *Sectoral social dialogue*, tīmekļa vietne, pieejama <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=480&langId=lv>, skatīta 2019. gada 18. novembrī.

Papildu informācija

Pētniecības vadītājs: *Peter Kerckhofs*

information@eurofound.europa.eu

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

ISBN 978-92-897-2037-3

doi:10.2806/32183